

Sammanfattning Hund & Varg – likheter, skillnader, konflikter

Söndagen den 4 mars 2012 samlades ungefär 25 personer på Rovdjurscentret De 5 Stora för att lyssna när Tobias Gustavsson berättade om skillnader och likheter mellan varg och hund, vilka konflikter som kan uppstå när dessa båda möts och hur skador kan undvikas.

Svårt att se skillnad på varg och hund

På grund av den höga inaveln är alla våra skandinaviska vargar ganska lika varandra till utseendet, men globalt sett kan vargen variera väldigt mycket i sin färgteckning. Det svårt att säga några säkra karaktärer för att skilja hund från varg.

Inte onaturligt med vargar nära människor

Vargar lever i familjegrupper, som består av föräldraparet samt valpar från en eller flera kullar. Ingen obesläktad individ får komma in i gruppen, och det är väldigt ovanligt att någon annan än föräldraparet får valpar. Flocken delas ofta upp i mindre grupper av individer som rör sig tillsammans i reviret. Valparna växer snabbt, och vid ett års ålder är de väldigt svåra att skilja från vuxna vargar.

De flesta vargar vandrar iväg från sitt födelserevir för att hitta en partner och bilda ett eget revir. Men innan de definitivt lämnar föräldrarna kan de göra mindre utfärder, för att "kolla läget" och sedan komma tillbaka. Vargar kan vandra långt, och ibland komma nära bebyggelse på sina vandringar. Det är inte onaturligt att vargar går i närheten av hus, och ju fler vargar vi har i landet, desto vanligare blir det så klart att människor får syn på dem. Tobias poängterar att det är upp till oss människor att bestämma hur nära vi accepterar att vargarna kommer.

Viktiga relationer

Hundar har grovt sett tre olika slags relationer till andra individer; de kan tillhöra antingen primärgruppen, bekanta eller främlingar. Primärgruppen är "familjen", det vill säga den närmaste kretsen, som hunden litar på. Bekanta är sådana den känner igen och vet ungefär var den har, medan främlingar är sådana som hunden aldrig träffat tidigare och därför kan vara misstänksam mot. För vargar verkar det bara finnas primärgrupp och främlingar, inget däremellan. Vargar är dessutom väldigt främlingsfientliga, vilket är något man har försökt få bort hos hundar.

I sin kontakt med hunden tycker Tobias att det är viktigt att tänka på att bli en del av hundens primärgrupp. Hunden gör hellre saker för att samarbeta än för att lyda, och de samarbetar bäst med dem de kan lita helt på. Egenskaper som är viktiga för att hamna högt upp i hundarnas sociala system är därför kompetens, initiativ och trygghet. Som hundägare ska vi få hunden att vilja vara hos oss.

Hundar har levt med oss människor under lång tid, och har därför utvecklat en unik förmåga att läsa våra signaler. Den här förmågan är medfödd, vilket betyder att vargar och hundar redan från födseln skiljer sig åt i beteendet.

43 hundar angripna av vargar

Under seminariets andra del går Tobias in lite mer på vargens biologi och berättar om de olika konfliktområdena, framför allt om hundar som skadas av vargar. År 2011 attackerades sammanlagt 43 hundar av vargar, 22 av dem dog.

Stövare är den hundras som har dödats av flest vargangrepp, följt av drever. Dessa raser är också de som är vanligast att jaga med i löshunds jakt. De flesta hundar har angripits på hösten, det vill säga under älgjakten.

Alla kategorier av vargar kan ge sig på hundar, även kringströvande vargar utan revir. Mer än 70 % av de hundar som registrerats som vargdödade har vargarna ätit på efter dödandet.

Det finns fyra orsaker till att varg och hund kan komma så nära att de kan skada varandra:

- Vargar följer hundspår/vittring
- Hundar följer vargspår/vittring
- Hund och varg besöker/jagar samma byte
- Hund och varg möts av en slump

Varg är den rovdjursart som angriper flest hundar. Anledning till detta är att lo och björn angriper i självförsvar medan vargen, som ser hunden som en inkräktare, också angriper för att försvara revir, mat, ungar, partner etc.

Att minska risken för angrepp

De förebyggande åtgärder som man kan göra för att minska risken för att hunden angrips av varg är:

- Avspårning av området för att se om det finns vargar där innan man släpper hunden
- Hundpejl så att man har bättre koll på vart hunden är
- Pingla på hunden som eventuellt kan verka avskräckande för vargar
- Träna hundarna till att inte spåra varg. Gör att några av angreppen undviks.
- Val av hundras då en del raser är överrepresenterade i statistiken
- Jaga i revir med färre vargar
- Skyddsväst på hunden
- Ringa vargtelefonen (koll på sändarförsedda vargar) eller titta på www.rovobs.se (presenterar rovdjursobservationer i vissa län).

Varför ska man inte använda sig av aversionsinlärning för att hindra hunden från att söka upp vargar? En anledning är att en hund som lär sig att vara rädd för vargar även kan lära sig att vara rädd för andra hundar, eftersom de tillhör samma art. En annan anledning är att bestraffningar utlöser försvarsreaktioner, som att fly eller försvara sig, och inget av detta vill

man att en hund ska göra när den träffar på en varg. Det man istället vill att hunden ska göra är att visa ointresse och rapportera till ägaren.

Doftdiskriminering

Utifrån de angrepp av varg på hund där man känner till händelseförloppet vet man att hundarna har sökt upp vargarna i hälften av fallen. Därför kan man minska risken för angrepp genom att träna upp hunden i att inte spåra varg.

Om man vill att en hund ska jaga älg är det älgar den ska följa, inget annat. För att öva detta kan man skapa en urvalssituation med burkar med olika dofter i. När hunden intresserar sig för burken med älgdoft blir den belönad. Sedan får man öka svårigheten efterhand, och mer och mer anpassa övningarna till verkligheten. Målet är att släcka ut intresset hos hunden för andra lukter än just den man vill att den ska följa.